

গোচৰ নং:

২০০০ চনৰ আপীল(দেৱানী)নং ৪৮১৩

আবেদনকাৰী:

লংকেশ্বৰ মালকাৰ আৰু অন্যান্য।

উত্তৰদাতা:

আৰ. ডেকা আৰু অন্যান্য।

ৰায়দানৰ তাৰিখ: ৩০/১১/২০০৬

মহামান্য ন্যায়াধীশ এছ.বি. সিনহা আৰু মহামান্য ন্যায়াধীশ মাৰ্কণ্ডেয় কাটজুৰ খণ্ড
বিচাৰপীঠ

ৰায়দান:

আদেশ

অসম উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এগৰাকী বিদ্বান একক ন্যায়াধীশে ১৯৯৮ চনৰ ২১ আগষ্টত
প্ৰদান কৰা ৰায় আৰু আদেশক বাদীসকলে প্ৰত্যাহান জনাইছে। এই ৰায়দানে সহকাৰী
জিলা ন্যায়াধীশ, বৰপেটাই, ১৯৮৮ চনৰ ২৩ মে' তাৰিখে স্বত্ব আপীল নং
৪৬/১৯৮৬ত দিয়া ৰায়ৰ বিৰুদ্ধে তেওঁলোকৰ দ্বিতীয় আপীল আবেদনখন খাৰিজ
কৰে। গোচৰটোৰ মূল বিষয়টো বিতৰ্কৰ বিষয় নহয়।

প্ৰশ্ন উত্থাপিত ভূমিৰ লগতে অন্যান্য ভূমি দুৰ্গা মালাকাৰ নামৰ এজন লোকৰ।
তেওঁ বাদীৰ পিতৃ নৰেশ্বৰ মালাকাৰৰ খুৰাক। দুৰ্গা মালাকাৰৰ মৃত্যুৰ সঠিক তাৰিখ
জানিব পৰা হোৱা নাই। মৃত্যুৰ সময়ত তেওঁ বিধৱা পত্নী গান্ধাৰীক এৰি গৈছিল।
দুয়োপক্ষৰ মাজৰ বিবাদটো ৮.১০.১৯৫৮ তাৰিখে দুৰ্গা মালাকাৰে বাদীৰ সপক্ষে কৰা
এক ইচ্ছাপত্ৰৰ কাৰ্য্যকৰীকৰণ আৰু তেওঁৰ পত্নী গান্ধাৰীৰ নামত ৫.৫.১৯৫৮ তাৰিখে
কৰা এক তথাকথিত দানপত্ৰৰ দলিলৰ (Deed of gift) কাৰ্য্যকৰীকৰণৰ ওপৰত
আধাৰিত।

আমাৰ সন্মুখত উত্থাপিত প্ৰশ্নসমূহলৈ যোৱাৰ আগতে আমি মন কৰিছোঁ যে গান্ধাৰীয়ে ১৯৬০ চনৰ ২১ জানুৱাৰী তাৰিখৰ বিক্ৰী দলিলৰ জৰিয়তে প্ৰশ্ন উত্থাপিত সম্পত্তিসমূহৰ ওপৰত নিজৰ স্বত্ব আৰু অধিকাৰ হেমচন্দ্ৰ মালাকাৰলৈ হস্তান্তৰ কৰিছিল। এই হস্তান্তৰ ১৯৫৯ চনৰ ২৫ মে' তাৰিখৰ উক্ত দানপত্ৰৰ দলিলৰ (Deed of gift) ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হৈছিল। অভিযোগ অনুসৰি অৰবিন্দ শৰ্মাই ইয়াত উত্তৰদাতাৰ ককাদেউতাক হেমচন্দ্ৰৰ সৈতে ভূমি বিনিময়ৰ এক চুক্তিত প্ৰৱেশ কৰিছিল; ফলত প্ৰশ্ন উত্থাপিত মাটিবোৰ ককাদেউতাকৰ নিজৰ দখললৈ আহিল। উত্তৰদাতাসকলৰ নাম ৰাজহ ৰেকৰ্ডত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছিল। সেয়েহে বাদীসকলে মুম্বাই আদালত, বৰপেটাত এক গোচৰ দাখিল কৰিছিল, যিটো স্বত্ব গোচৰ নম্বৰ ১১১/১৯৬৬ হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰা হৈছিল। আমি এই মুহূৰ্তত লক্ষ্য কৰিব পাৰো যে বাদীসকলে তেওঁলোকৰ পক্ষত ইচ্ছাপত্ৰ কাৰ্যকৰী কৰিবৰ বাবে আবেদন দাখিল কৰিছিল যিটো ২০ নৱেম্বৰ, ১৯৭৩ তাৰিখৰ নিৰ্দেশৰ দ্বাৰা অনুমতি দিয়া হৈছিল।

বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে পক্ষসমূহৰ যুক্তিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অন্যান্য বিষয়ৰ লগতে নিম্নলিখিত বিষয়সমূহ উপস্থাপন কৰিছিল:

- ১) এই গোচৰৰ শুনানিৰ বাবে আদালতৰ আৰ্থিক ক্ষেত্ৰাধিকাৰ আছে নেকি?
- ২) আদালতৰ মাজুল পৰিশোধ কৰা হৈছে নেকি?
- ৩) প্ৰয়োজনীয় পক্ষক অন্তৰ্ভুক্ত নকৰাৰ বাবে গোচৰটো বেয়া নেকি?
- ৪) গোচৰাধীন ভূমিৰ ওপৰত বাদীজনে অধিকাৰ আৰু স্বত্ব লাভ কৰিছে নেকি?
- ৫) দুৰ্গা মালাকাৰৰ পত্নী গান্ধাৰীৰ গোচৰাধীন ভূমি হেম কান্ত মালাকাৰক বিক্ৰী কৰাৰ আইনী অধিকাৰ আছিল নেকি?
- ৬) অভিযুক্তসকলে লিখিত বিবৃতিত অভিযোগ কৰা অনুসৰি 'বিনিময়'ৰ জৰিয়তে বিবাদীসকলে মাটিৰ স্বত্ব লাভ কৰিছেনে?
- ৭) কেনেধৰণৰ ক্ষতিপূৰণ পক্ষসমূহে লাভ কৰাৰ অধিকাৰ আছে?
- ৮) গোচৰটোৰ আইনী সময়সীমা উকলি গৈছে নেকি?"

উক্ত গোচৰটোত নিম্নলিখিত প্ৰাৰ্থনা কৰা হৈছিল:

(i) যে বাদীসকলে স্বয়ং ঘোষণা আৰু প্ৰধান প্ৰতিবাদীৰ অন্যায়ভাৱে দখল বাতিল কৰি অনুসূচী 'ক'ত তালিকাভুক্ত মাটিখিনিৰ দখল নিশ্চিত হোৱাটো বিচাৰে।

(ii) যে ইচ্ছাপত্ৰ কাৰ্যকৰী কৰণ আৰু তেওঁলোকৰ দীৰ্ঘম্যাদী অধিকাৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি বাদীসকলৰ সপক্ষে তপছিল "ক"ত থকা মাটিখিনি নামজাৰী কৰিবলৈ এছ.ডি.চি., বজালী চক্ৰক উপযুক্ত নিৰ্দেশনা দিয়া হওক;

(iii) যে এটা নিষেধাজ্ঞা জাৰি কৰা হওক, যাৰ ফলত প্ৰধান প্ৰতিবাদীসকলে তপছিল 'ক'ৰ বাদীসকলৰ মাটিৰ দখলত হস্তক্ষেপ কৰাৰ পৰা বাধাপ্ৰাপ্ত হয়।

আৰ্জিৰ তপছিল 'ক' তলত দিয়া ধৰণে বৰ্ণনা কৰা হৈছিল:

তপছিল 'ক' -

খেৰাজ ম্যাদী পট্টা নম্বৰ ২৫৪(নতুন)/৯১ (পুৰণি)ৰ দাগ নম্বৰ ১৬২৮ ৰ ২.২৪ টকা ৰাজহৰ ১ বিঘা ২ কঠা ভূমি আৰু একেটা পট্টাৰ দাগ নম্বৰ ১৬৬০(নতুন)/৪৭৬ (পুৰণি)ৰ ৪ কঠা ৬ লেচা (ৰাজহ ১.১২ টকা) মাটিৰ সীমা তলত দিয়া ধৰণৰ:-

উত্তৰে-হৰি প্ৰসাদ;

দক্ষিণে-নূপেন শৰ্মা;

পূবে-আন্ধু কালিতা;

পশ্চিমে-আৰবিন্দ শৰ্মা/

দাগ নং- ১৬৬০/৪৭৬।

উত্তৰে-ৰাম নৰীশ শৰ্মা;

দক্ষিণে-তুলাৰাম তালুকদাৰ

পূবে-পথ;

পশ্চিমে-কিৰণ শৰ্মা।

(২) পাটশালা নগৰৰ বজালী মৌজাৰ খেৰাজ ম্যাৰী পট্টা নম্বৰ ৫৭(পূৰ্ণি)/৩৬৮ (নতুন)ৰ দাগ নম্বৰ ৮৮৩ ৰ (ৰাজহ ১.১২ টকা) মাটিৰ সীমা তলত দিয়া ধৰণৰ:-

উত্তৰে-কিৰণ শৰ্মা;

দক্ষিণে-কিৰণ শৰ্মা;

পূবে-আন্ধু কালিতা;

পশ্চিমে-ৰাস্তা ।

গোচৰাধীন মাটিৰ দুখন পট্টাৰ মুঠ মাটি ২ বিঘা ৪ কঠা ২ লেচা।

বিদ্বান বিচাৰ ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে সিদ্ধান্ত প্ৰদান কৰে যে উক্ত হেমচন্দ্ৰ মালাকাৰৰ পক্ষত গোচৰাধীন মাটি প্ৰদান কৰিবলৈ গান্ধাৰীৰ কোনো আইনী অধিকাৰ নাছিল আৰু ফলস্বৰূপে বিবাদী-উত্তৰদাতাসকলে ১৯৬০ চনত ৰূপায়ণ কৰা উক্ত বিক্ৰী দলিল বা বিনিময় দলিলৰ বাবে কোনো স্বত্ব অধিকাৰ লাভ কৰা নাছিল। অৱশ্যে, প্ৰথম আপীল আদালতে ৰায়টো প্ৰত্যাহ্বান কৰি মতপোষণ কৰিছিল যে বাদীসকলে গোচৰৰ ভূমি আৰু ইচ্ছাপত্ৰত বৰ্ণনা কৰা ভূমিৰ মাজত সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিব নোৱাৰে। আদালতে লগতে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হৈছিল যে দানপত্ৰৰ দলিল প্ৰমাণিত হোৱা নাছিল। বিবাদী-উত্তৰদাতাসকলে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত উক্ত ফলাফলসমূহৰ বিৰুদ্ধে কোনো আপীল কৰা নাছিল। অভিযোগকাৰীসকলে কৰিছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ে তলত দিয়া গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰশ্নটো উত্থাপন কৰিছিল:

প্ৰদৰ্শক সমূহৰ ভুল ব্যাখ্যা বা ভুল বৰ্ণনাৰ বাবে নিম্ন আপীল আদালতে লোৱা সিদ্ধান্তসমূহ ত্ৰুটিপূৰ্ণ আছিল নেকি?

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত উত্থাপন কৰা এটা যুক্তি আছিল যে প্ৰথম আপীল আদালতৰ নিৰ্ণয় ৰেকৰ্ডৰ বিপৰীত আছিল কাৰণ বাদী-আপীলকাৰীসকলে তেওঁলোকৰ অভিযোগৰ অনুসূচী 'ক'ত পুৰণি পট্টা নং ৫৭ৰ কথা উল্লেখ কৰা নাছিল। ইচ্ছাপত্ৰত উল্লেখ কৰা সম্পত্তিসমূহৰ ভিতৰত ১ বিঘা ২ কঠা মাটিৰ দাগ নং ১৬২৮ (নতুন) আৰু দাগ নং ৫৪৮ (পুৰণি) আৰু পট্টা নং ৯১ (পুৰণি), এই পুৰণি পট্টা, পট্টা নং ২৫৪ (নতুন)ৰ সমতুল্য আৰু লগতে ২ কঠা ১৬ লেচা মাটিৰ দাগ নং-৮৩, পট্টা নং ৫৭ (পুৰণি), পট্টা নং ৩৬৮ (নতুন)। সেয়েহে, আমাৰ মতে, বিদ্বান প্ৰথম আপীল আদালতে উক্ত তথ্যটোক উপেক্ষা কৰাটো সঠিক নাছিল। তদুপৰি, যদিহে বাদীসকলে তেওঁলোকৰ অভিযোগত সম্পত্তিৰ সম্পূৰ্ণ বিৱৰণ দিলেহেঁতেন আৰু ইচ্ছাপত্ৰত উল্লেখ কৰা সম্পত্তিৰ সৈতে ইয়াৰ মিল থাকিলেহেঁতেন, তেন্তে আমি মতপোষণ কৰোঁ যে প্ৰথম আপীল আদালতে ৰেকৰ্ডত থকা প্ৰমাণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি নিজৰ সিদ্ধান্ত প্ৰদান কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। ই কেৱল বাদীৰ হৈ সোধ-পোছ কৰা এজন সাক্ষীৰ সাক্ষ্যৰ কথা উল্লেখ কৰে আৰু ইয়াৰ ভিত্তিত এই সিদ্ধান্তত উপনীত হয় যে তপছিল 'ক' ত বৰ্ণনা কৰা মাটিৰ লগত ইচ্ছাপত্ৰত উল্লেখ কৰা মাটিৰ মিল নাই। আমাৰ মতে, উচ্চ ন্যায়ালয়ে এই প্ৰশ্নটো সঠিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা বিবেচনা কৰা উচিত আছিল। যদিও আমি উচ্চ ন্যায়ালয়ে প্ৰস্তুত কৰা প্ৰয়োজনীয় গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰশ্নটোত সন্তুষ্ট নহয়, উচ্চ ন্যায়ালয়ে প্ৰশ্নটো সঠিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা নিৰ্ধাৰণ কৰাত ব্যৰ্থ হোৱাৰ কথাটো বিবেচনা কৰি, দ্বিতীয় আপীলটো যোগ্যতাৰ ভিত্তিত নতুনকৈ বিবেচনা কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়াটো প্ৰয়োজনীয়। সেয়েহে, আমি উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা গৃহীত বিতৰ্কিত ৰায়টো অগ্রাহ্য কৰিছো আৰু বিষয়টো নতুনকৈ বিবেচনাৰ বাবে ইয়াক প্ৰেৰণ কৰিছো। উচ্চ ন্যায়ালয়ে আইনৰ নতুন প্ৰশ্ন প্ৰস্তুত কৰিব পাৰিব। আপীল মঞ্জুৰ কৰা হ'ল। কোনো খৰচ নাই।

অনুবাদ-কংকনা বৰা

জ্যেষ্ঠ অনুবাদক, অনুবাদ শাখা, গুৱাহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

.....

DISCLAIMER

"The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation".

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্য্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বিবেচিত হব।”